

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Egészévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egészévre 20 „

Felölös szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

A város új korszaka.

A 16 milliót megszavazták.

Jul. 10.

Debrecen város törvényhatóságának tegnap délután tartott közgyűlésén a megjelent 128 bizottsági tag egyhangulag elhatározta, hogy a város újjáalakítására, nagyszabású alkotásokra és régi tartozások konvertálására tizenhat millió koronás nagy kölcsönt vesz fel.

Örömmel üdvözljük a város törvényhatóságának bizottsági tagjait, kik mélyen átértékelték a rendkívüli feladatot, melynek szerencsés, áldásos megoldása az ő akaratuktól, elhatározásuktól függ. Örvendünk, hogy Debrecen szeretetében s a jövője megerősítésére való lelkes törekvésben egygyéforra egyhangulag kimondták a döntő határozatot, melynek nyomán most már a város új korszakának virágai fakadhatnak.

S a mily őszinte lelkesedéssel dicséreljük a városatyákat egyhangu

határozatukért, épp oly elismerés illeti azt a böles előre látást, mely két bizottsági tag, Márton Imre és Kiss Albert határozati javaslatának elfogadásában megnyilatkozott.

Debrecen városának minden hű fia megnyugodhatik — a 16 millió kölcsön nagy összege nem szédítette meg, nem ejtette mámorba a törvényhatósági bizottság tagjait. Józan, világos ítélettel mérlik meg a feladatokat és látszik higgadtságukon és óvatos gondoskodásukon, hogy Debrecen város jövője érdekében jól, biztosan meg akarják vetni az alkotások erős alapját.

Ez az óvatosság és körültekintés egyben megnyugtató azokra nézve is, akik az egész nagy műveletet a csatornázás és vízvezeték azonnal való munkálata vétele nélkül hiába valónak tartanák, tehát egy fillért se szavaztak volna meg, ha a legfontosabb ügyet rossz tanácsadók szavára a közgyűlés elejti.

De nem ejtette el, sőt inkább azt tapasztaltuk tegnap, hogy az

egyhangu határozat első sorban a csatornázás és vízvezeték sürgősségének demonstrálását jelenti.

Körülbelül így gondolkoznak az összes városatyák: mocsárra palotát emelni örültség lenne. Iskolák, közművelődési célok mind semmit sem érnek, ha a város egészségtelen s veszedelmes fészke minden féle ragadós nyavalyának.

Először mindenek felett tehát Debrecen városát egészségessé kell tenni és erre azonnal szükséges a csatornázás és a vízvezeték.

Ha ez meg van, akkor hozzá foghat a város az alkotásokhoz, a művelődési, szépirodalmi, társadalmi fejlesztéshez. Tegnap ezt az elvet mondta ki az egyhangu határozat és ma a közgyűlés folytatásán, mikor a részletekre kerül a sor, ezt az elvet meg is fogják valósítani.

Lesz tehát általános csatornázás, lesz nagy vízvezetéki mű s ha ez lesz, következik a többi nagy munka: az iskolák rendezése, a kórházak, városháza, közművelődési palota stb.

XIII. Leó pápa.

Irta: Felső.

A 263 pápa között XIII. Leó a harmadik, ki 25 évet ért meg a pápai trónon. Szent Péter apostol 34. IX. Pius pápa 32 évig. VI. Pius már csak 24 évig s 8 és fél hónapig volt az egyház feje.

Ez a hosszú idő azonban nem volna olyan nevezetes, ha XIII. Leó egyénisége nem adott volna neki világtörténeti jelentőséget; de alatta a katolicizmus olyan evolúcióba jutott el, a mely mindenkorra az ő nevéhez lesz kapcsolva.

Könnyű volna e helyen statisztikai adatokat állítani össze arról, hogy XIII. Leó alatt mennyire terjedt a katolikus vallás. Mennyivel több helyen hirdetik vad és kevésbé vad népek között a keresztény vallást. Azután elmondani, hogy elődje: IX. Pius intranzigenciája mennyi bajt okozott. Összeveszett csaknem az egész világgal, s XIII. Leónak évek böles és mérsékelt politikájára volt szükség, hogy megelégedéssel és büszkeséggel tekintsen a pápaság helyzetére.

Nagy egyéniséggel lévén dolgunk, mindezen nem is csodálkozunk, csak

bámuljuk azt, hogy miként fejlődött azzá a mi lett. Aprólékos viszonyok között növekedett föl, csaknem kisszerűek voltak későbbi viszonyai is, mignem a pápai trónra került. Csak epizódyszerű életében az-az egy két esztendő, amelyet nuncius minőségében töltött Brüsszelben. Kisebbszerű kormányzó állásai pedig a régi egyházi államban, mondjuk: főispáni rangban voltak.

Kevés egészséget, de annál több ésszt hozott a világra gróf Pecci Joakim XIII. Leó pápa. — Egészségben 94 esztendeje mellett soha nem volt nagyobb része, de az utóbbi folyton növekedett a föladatakhoz képest, a melyek pályafutása alatt vártak rá. Nem egyszer emlegette a pápa mosolyogva, hogy neki sines olyan fiataltsága, a melyre bűnbánattal kellene visszagondolnia. Születése óta teljes és aprólékos következetességgel kellett gondoznia egészségét s 68 éves korában körülbelül gyöngébbnek és betegesebbnek látszott mint utolsó éveiben.

Nevelését kezdettől végig jezsuiták vezették. S alig lett pap, néhány év alatt tüneményes pályafutást végez. Ez azonban csak nekünk tünik föl ilyennek. Rómában nem tartozik a tünemény-

nyes ritkaságok közé, ha valaki 30—32 éves korában püspök lesz, vagy 34—38 éves korában pápai nuncius. A közelmúlt példáiból csak Rampollát vagy di Rendét említhetjük föl, a többieknek neve kevésbé léven nálunk ismeretes.

A kisszerű carpinetói viszonyokból kinöve Pecci Joakim gróf rövid néhány év alatt beneventói, majd perugiai kormányzó lett. Mindkét helyen sok gondot okoztak neki a carbonarók a kik a pápa világi uralma ellen esküdtek össze és brigantik. De nem sokáig vesződik ezekkel az otthoni aprólékos viszonyokkal, XVI. Gergely pápa kegye világot látni elküldi nunciusnak a fiatal alig másfél évtizedes állami életet élő Belgiumba, egy-két évnél tovább itt sem marad, de fölhasználja az alkalmat, hogy kézesókra menjen Londonba, az akkor asszonyi virágkorát látó Viktória angol királynőhöz.

1846-ban IX. Pius kerül a pápai trónra, s első gondja visszahívni Pecci Joakim gróft brüsszeli állomásáról. Rövidesen megteszi perugiai püspöknek, 1853-ban pedig kardinálisnak is, de mindvégig, negyedszázadnál tovább hagyja abban az umbriai fészkekben, a milyen püspöki székhely műtörténeti szempont-

Legolcsóbb bevásárlási forrás vasárunkban

Nánássy Lajos elsőrendű vasüzlete Kereskedelmi Iparkamara épület a hol rudvasak, fekete és horanyozott I. a) Nadasdi fedéllemezek, acél dobsinék, angol és Krausz-féle impregnált gépszijjak, gummilemezek, vízszintetővegek, olaszkenyer, csepű, rétegfém a legolcsóbb árban kaphatók. — Az összes vasáru, közfűtési cikkek elősmert régi hírnevű nagy raktára. (Alapított 1882.) — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetne

építése s az összes szükségletek fedezése, melyekből mintegy varázs-ütésre fog csodaszépen, izmosan, erősen felnövekedni a nemsokára százezer lakosu fényes, gazdag nagy város: Debrecen, az ősi magyarság diadalmas városa!

Isten áldja meg a városatyákat tegnapi tettükért, melylyel bölösen lerakták alapköveit Debrecen újjáalakulásának.

Tegnap délután 4 órakor a város törvényhatósági bizottsága Puky Gyula főispán elnöklete alatt közgyűlést tartott.

Puky Gyula néhány rövid szóval megnyitja és üdvözli a közgyűlést.

Napirend előtt felszólal Kiss Albert s indítványozza, hogy a mint a napirend letárgyalása megengedi, azonnal a nagykölesön ügyét vegyék elő. A közgyűlés hozzá járul.

Polgármester jelentése. — Ügyhátrányok.

Dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár felolvassa a polgármester részletes és terjedelmes jelentését a mult időszak közigazgatási állapotáról. Utána az eddigi ügyhátrányok jegyzékét terjesztik elő, — mely szerint a Hortobágy hasznosításának s szinteg városi kezelésbe vételének és még más kisebb-nagyob ügynek elintézése a körülmények miatt a novemberi közgyűlésre marad.

Szentessy János, Horváth István és Herczeg János felszólalásai után a közgyűlés a polgármester jelentését és az ügyhátrány előterjesztést tudomásul veszi.

A város a miniszterelnökhöz.

Vecsey Imre felolvassa gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök leiratát, melyben saját és minisztertársai kineveztetését tudatja és munkássága támogatását kéri.

A közgyűlés lelkes éljenzés között

a következő feliratot terjesztette fel a miniszterelnökhöz.

Nagyméltóságú Gróf Khuen Héderváry miniszterelnök urnak
Budapest.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának mai alólirott napon tartott közgyűlésében tárgyalatott Nagyméltóságodnak a város közönségéhez intézett leirata mely szerint m. kir. miniszter elnökké történt legmagasabb kineveztetését, úgy szintén többi miniszter társainak kineveztetését velünk tudatni méltóztatott.

Reményteljes várakozással nézünk Nagyméltóságod kormányzata elé és hiszszük, hogy midőn e válságos időkben Magyarország kormányelnökségére vállalkozni méltóztatott teljes mértékben tette magáévá azokat a hazafias nemzeti törekvéseket és kívánalmakat a melyek minden elfogultságtól menten egyenesen és kizárólag csak oda irányulnak, hogy király és nemzet egyetértve Magyarország és a magyar nemzet minden téren kifejezett erős nemzeti szellemben úgy közjogilag mint közgazdaságilag megerősödjék — előre haladjon.

Biztosíthatjuk Nagyméltóságodat, hogy önt, valamint miniszter társait és hazánk és nemzetünk javára és boldogulására kifejtett hazafias működésükben és ama nehéz feladatok megoldásában a melyeket király és nemzet Nagyméltóságok elé tűzött, odaadó buzgalommal és erélylyel támogatni fogjuk.

Az 1903. évi költségvetés, az új csapatkórház.

A belügyminiszter leirata az 1903. évi költségvetésre észrevételeket tesz, miután a miniszter észrevételei és kifogásai a nagykölesön keretén belül úgy is rendezve lesznek azt a miniszternek teendő ilyen irányu jelentés kapesán tudomásul veszik.

Az új csapatkórház építése tárgyában nagyobb vita sőt névszerinti szavazás is volt. E kérdésnél, mit a belügyminiszter, már rég sürget, főleg Baacsó

Dezső és Juhász Ignác voltak a heves ellenzők és azt kívánták, hogy a tanács építési javaslatával szemben bizottság vizsgálja meg, kell-e új csapatkórházat építeni, vagy se. Szóval halasztást kértek.

Puky Gyula névszerinti szavazást rendel el, melynek eredménye, hogy a közgyűlés 91 szóval 19 ellen a tanács javaslatát fogadta el.

Miniszteri leirat, átiratok.

A honvédelmi miniszter tudatta, hogy a Ludovika Akadémia első helyén ajánlott ifjút elfogadja, de a 2-ik és 3-ik helyen ajánltat, mert a pályázati feltételnek az ajánlás meg nem felel, kifogásolja. Elfogadott a közgyűlés 12 törvényhatósági átiratra hozott tanácsi javaslatot, melyekhez az átiratok értelmében hozzájárul.

A nagykölesönt megszavazták.

Késő este volt már, mikor Vecsey Imre előterjesztette a szükségletek fedezésére és a város pénzügyeinek rendezésére tervbe vett 16 milliós kölesön ügyét, melyet elfogadásra ajánlott. Elsőnek Márton Imre szólalt fel előterjeszteni a következő határozati javaslatát:

A közgyűlés utasítja a városi tanácsot, hogy a konvertálás fogalma alá eső, valamint a közgyűlési határozatokon alapuló szükségletek fedezése végett a pénzintézeteket ajánlat tételére pályázat útján azon hozzá adással hívja föl, hogy jelöljék meg, meddig tartják érvényben ajánlatukat.

Az ajánlatok beérkeztéig pedig az előkészítve nem lévő tételekre nézve adjon a városi tanács tervrajzzal s költségvetéssel felszerelt javaslatot.

E javaslat előterjesztése után megindult vitában a tervezet ellen főleg Juhász Ignác és dr. Ferenczy Gyula szólalt fel, utóbbit, mert szónoklata közben azt mondta, hogy a tanács a pénzzel a multban gonoszul bánt s ezért kell most e horribilis kölesön, a főispán 2 ízben a közgyűlés helyeslése közepett, erélyesen rendre utasította sőt nagyon helyesen a szó elvonásával is megfenyegette.

ból ugyan kevés van a világon, de végre is fészek, aprólékos egyházmegyei és még aprólékosabb kisvárosi viszonyokkal.

Pecci, a perugiai kormányzó és Mastai-Feretti, spoletói érsek, a későbbi IX. Pius pápa, szomszédok voltak; bár az érsek már elkészült onnan. Annak a szomszédoságnak nyilván kellemetlenségei akadtak, s ezekért maradt amaz mint bitoros püspök Perugiában, a hol végig kellett szenvednie az olasz szabadságharcot.

De még sem maradt eltemetve. Hire, neve mindjobban terjedt Európában is. Szelid lelkületű, nagy eszű és nagy tudományu férfiúnak kezdték ismerni. Méltósággal került ki a konfliktusokból, s melyeket ő is végig harcolt olasz hatóságokkal. IX. Pius utolsó éveiben már nyíltan rebesgették Rómában, hogy Pecci Joakim lesz az új pápa. S a rebesgetés áttörte a Vatikánnak vastag falait is. IX. Pius mind többet hívta őt Rómába, mind többször használta a tanácsait, s ezzel a jólelkű intrikusok munkájának is vége szakadt, aki évtizedeken át tudtak a két kiváló egyházfejedelem közé áttörhetetlen falat állítani.

Perugia alatt a Trasumenus-tó és Assisi felé jámbor lassúsággal dőcög a vicinális. Az aggastyán vasuti kalauzzal

volt tehát alkalmam egyházipolitikai dolgokról beszélgetni.

— A cardinale Peccit mindig én igazgattam be koesijába, de már az a sűrű római utazása nekem is gyanusnak tetszett. Egyszer azután (ez az igazi talián jó kedv és konfidenskedés!) így szóltam hozzá:

— Az egész környéken beszélnek hogy Vostra Eminenza lesz a pápa. Pecci mosolygott csak ennyit mondott: de akkor nem térhetnék vissza kedves Umbriába!

— Következett az 1878. évi pápaválasztás, — folytatta az öreg. — S akkor Rómában rámköszönt a kardinális: A rivederei! A viszont látásra, amire én szomoruan csak azt feleltem: — Mai La rivedro tuori del Vaticano! Sohasem látom viszont a Vatikán falain kívül! Jól jövendöltem. Pápa lett belőle, megküldötte az első nagy aranyemlékermét, s a fiamat püspöknek nevezte ki.

Az öreg konduktor azonban annyira ragaszkodik Umbriához, hogy még két év előtt fiatalos munkakedvel járta a foligno terontolai vonalon.

1878. február huszonhatodikát megelőzőleg alig harminc órát töltöttek a szavazással a kardinálisok, rövidesen meglett a kétharmadnyi szavazattöbbség, Pecci Joakim gróf, perugiai bitoros püs-

pök fölvette a XIII. Leó nevet. A nagyhatalmak és a katolikus hatalmak meg voltak elégedve a választással, kik követeik jelentéseiből évtizedek óta ismerték kiváló egyéniséget.

Az akkor 68 éves pápának nem jósoltak hosszú életet, de ő bizott benne, s a pápai politikáját is meglehetősen hosszú időre rendezte be. Rövid néhány év alatt végét tudta vetni a német kulturharenak felszabadította katolicizmust a feudális és monarchikus békótól, keresztény demokráciát és szocializmust tudott teremteni. Szóval bölcs mérséklettel és diplomáciai tapintattal bele tudott nyulni az egész világ sorsába.

Mindez okozta azt, hogy századokon át kellene az egyház történetében viszszaemennünk, hogy tekintély és tehetség dolgában a XIII. Leóhoz hasonló pápára akadjunk. Esz dolgában nem fogható hozzá a sok viszontagságot ért VII. Pius pápa. A kor szükségéinek fölismerésében nagy tudományban, egy szóval: modern lelkületben csak XIV. Bedenekkel hasonlítható össze, akitől immár másfél évszázad választ el bennünket.

Egyet azonban nem sikerült megoldania XIII. Leó pápának: a római kérdést. Nem ismerte el az olaszok római uralmát, az örök város lealacsonyításának tartotta, ha azonkívül hogy a kereszténység fővárosa, Olaszország fővárosa

Az élénk vitában a tervezet mellett Puky Gyula, Kovács József, Aczél Géza, Simonffy Imre, Zádor Lajos szólalt fel s végül Kiss Albert szintén a tervezet mellett. Kijelenti, hogy Márton Imre javaslatához hozzá járul s javaslatnak kiengesztelésül a következőket kívánja:

Fogadja el a kedvező pártviszonyok között a közgyűlés a kölesönt általában, azon feltételhez kötve, hogy a konvertálandó kölesönök és már megszavazott kiadásokra (mint iskolák stb.) a kölesönterv megfelelő összege azonnal vétessék igénybe; ellenben a kölesöntervbe bevett, de még közgyűlésileg meg nem szavazott szükségletekre csak akkor és olyan arányban vétessék fel, az általában megszavazott kölesönből, hitel, a mennyit és a milyen arányban e célokra a közgyűlés kölesönt még megszavazni fog.

A közgyűlés a fenti értelemben határozott. A kölesöntervezettel részletes tárgyalására a ma délután 4 órakor folytatatosan megtartandó közgyűlésen kerül a sor.

A tegnapi közgyűlés az elnök zajos éltetésével este fél 8 órakor ért véget.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól

Budapest, július 9.

A kik a tegnapi eszmecsere után azt hitték, hogy az obstrukció most már végre rövidesen leszere, azok — fájdalom — csalatkoztak. Barabás Béla állott ma a vitarendezés élére és harca viszi újból embereit. Ma *Keckeméthy* és *Visontai* vezette a porondra. Az előbbi iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy *Keckeméthy* a szónok is már-már elresztelte a dolgot. Egymaga állt ugyancsak az egész szélbalon és siralmas, monoton hangon beszélt el a viselt dolgait. A jobboldali maliciozusok el is keresztelték szólóráknak.

A *Visontai* pikantériákat vegyített beszédébe és ezért több haligatója volt.

is akart maradni. Ezért nem mozdult negyed százada a Vatikánból, s ezért nem fogadott el az egyházi állam elvétele fejében az olasz kormánytól egyetlen esentezimót sem,

Megvolt alatta többfajta remény-sége a békekötésnek. Egyik sem teljesedett be. Az olaszok nem voltak hajlandók Róma melől tágitani, de azért minduntalan fölmerült a békekötés lehetősége. A legutolsó fázisát kifejti egy tavaly nyáron megjelent füzet amely láthatólag a Vatikán jóváhagyásával készült.

Ez a néhány szó fejezi ki e füzet irányzatát: „A béke föltételei — írja, — nem lesznek sem lehetetlenek, sem nehezek, sem fájdalmasak, sem kellemetlenek, sem becsstelenek.” Ez a fogalmazás azonban nyíltan tulságosan diplomatikus. Azt bizonyosan nem lehet belőle kivenni, hogy vajjon kívánt volna-e a pápa valami tiszteletbeli állást a modern Olaszország keretében. Másrészt olyan szerény az a fogalmazás, hogy bizonyosan nem jelenti a régi egyházi állam restaurálását. E fölött már végiggázolt a világtörténet s csak korlátolt és szűk látókörű vaskalaposág remélheti az ujra való megvalósulását.

A napirend előtt is volt vita. *Gabányi* megesikpedte *Drakulicsot*, a ki azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem husággal vágott vissza, aminek nála ma az a következtetése lett, hogy ritkább n szólott közbe.

Rátkay és *Ugron Gábor* a honvédelmi programot bíralták szintén még a napirend előtt.

A folyosó egész délelőtt élénk volt. Ismét jelen vannak mindennap az *Andrássyak* és „békességben” dolgoznak. Tény az, hogy a harciasok száma mindinkább apad és egy hétnél tovább még se igen fog tartani az obstrukció.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: *Khuen-Héderváry* Károly gróf, *Tomasics* Miklós, *Plósz* Sándor.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy *Vlád Aurélt* végleg igazolták.

Menjen zabot hegyezni!

Gabányi Miklós személyes kérdésben szólal fel. *Drakulics* tegnap azt kiabálta neki, hogy menjen kapálni! Hogy ő kapálni szokott, azt nem restelli. Kis földön gazdálkodik. De felszólítja *Drakulicsot*, hogy álljon ki vele kapálni. (Élénk derűtség.) És azt mondja még neki, „Vagyok olyan legény, mint te, Vágok olyan rendet, mint te. Az ellenség sorában! (Zajos derűtség.) Felmutat egy zombori lapot, a mely *Drakulics* életrajzát hozza. Ha *Drakulics* még egyszer megbántani akarja, ha török, ha szakad, fel fogja olvasni ezt a cikket. Most pedig, miután a kormánypártiak úgy is sokan vannak és *Drakulics* úgy is csak bajt csinál, menjen *Drakulics* zabot hegyezni. (Zajos derűtség.)

Drakulics Pál személyes kérdésben azt feleli: csodálkozik a felett, hogy éppen azok, akik legtöbbet kiáltanak közbe, azok a legérzékenyebbek. Ezt nagyzási hóbortnak és feltűnési viszketegnek tartja. A mi a zombori cikket illeti, azon otromba alávalóságok miatt sajtópert indított és reméli, hogy az illető fráter megkapja büntetését. Nem bánja, ha *Gabányi* azt felolvassa is, de akkor éppen olyan kaliberű fráternek tekinti őt, mint a cikk íróját. (Tetszés jobbról.)

A honvédelmi program.

Rátkay László kifogásolja *Kolozsváry* Dezső honvédelmi miniszter tegnapi programbeszédét, mert ebben nemesak nemzeti vívmányokról nincs szó, hanem még az *Apponyi* memoranduma is figyelmen kívül van hagyva. Mik vagyunk mi tehát: nemzet nem vagyunk, országgyűlésünk nincs, csak tartománygyűlésünk van. Ez a helyzet tarthatatlan. A katonai kérdésekről felvilágosításokat kíván.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök. A ház iránt való tiszteletlenségnek tartaná, ha oly javaslatról, a mely még a ház elé sem került, már most nyilatkoznék.

Ugron Gábor szintén megütközött a honvédelmi miniszter tegnapi programbeszédén, a melyet a véderő bizottságban elmondott. Tudni szeretné, melyek az *Apponyi* féle memorandum ama pontjai, a melyeket megvalósítani nem lehet? Igen fontos jelenségnek tartja azt az új tendenciát, a mely az új honvédelmi miniszter beszédében megnyilvánul és ez az, hogy a két éves szolgálati idő alatt a békelétszámot növelni kell.

Münnich Aurél: Ez nem új dolog.

Feilitzsch Artur báró: Fejérváry is mondta!

Ugron Gábor: Ezt a kijelentést ugyan tartja, mert a békelétszámot mindennél leszállítják, ha a hadilétszámot emelik is, de ez a szoldateszka olyan követelése, a milyenhez hozzávagyunk szokva. Minél inkább emeljék a katonai létszámot és gyengítsék az állampolgárok erejét, hogy azok a terheket el ne bírják. Szól ezután a hadsereg nyelvéről és szelleméről. Elhiszi, hogy egyes magyar tisztek kifelé grativálnak, ezt is elhiszi, hogy több magyar tiszt Ausztriában akar szolgálni, de ez azt bizonyítja, hogy a magyar tisztek nagyon jól tudják, hogy csak úgy csinálhatnak karriért, ha külföldre mennek. Ezért van Magyarországon is osztrák katonai szellem. Innen van, hogy magyar fiuk az osztrák nyelvet török. De a törvény azt mondja, hogy a magyar fiuk itt szolgáljanak hazánkban és ennél fogva a törvény senkit sem kérdez ki, hol akar szolgálni. Követeli a honvédségnek a tüzérséget, mert erre szükség van minden csapattestnek különösen azóta, a mióta mindenütt együtt operál a tüzérség még a gyalogsággal is. Kifogásolja, hogy öreg tehetetlen tábornokok intézik a hadsereg ügyeit. Ezek az okai annak, hogy ő a küzdelem folytatását szükségesnek tartja.

A miniszterelnöki program.

Keckeméthy Ferenc: Nem volt jelen a pártja értekezletén. Most mondja tehát, hogy nem tartja eredménytelennek a függetlenségi párt harcát.

Gabányi: Lám elnök ur, csak 32-en vagyunk! Így csinál a kormánypárt.

Szócs Pál: Hiszen ti csak ketten vagytok.

Tényleg csak *Keckeméthy* és *Gabányi* voltak csak jelen a függetlenségi pártban.

Keckeméthy: Ezután a honvédelmi miniszter kijelentéseit bírálja. A miniszterelnök programját nem veszi tudomásul.

Visontai Soma: A miniszterelnök kineveztetése őt bámulatba ejtette, de meg is döbentette. Ha bárkit neveztek volna ki a parlamentből, bármily erősen küzdöttek volna is az illetővel szemben belenyugodtak volna. De *Héderváry* idegen földön...

Simonyi Sándor: Nem idegen földön!

Visontai: Idegen, mert idegen a belkormányzata.

Hodossy Imre: Nem idegen az sem. Autonom, de nem idegen.

Visontai Soma: Közjogiszempontból természetesen nem idegen, de a belkormányzata osztrák törvények alapján történik.

Elnök: Az idegen szót csak nyelvbottlásból használta a képviselő ur.

Visontai Soma: Nem nyelvbottlásból de a belkormányzat vezetése...

Elnök: Nem engedhetem, hogy a magyar parlamentben Horvátországot bármily viszonylatban is idegennek mondják. (Zajos helyeslés.)

Visontai tiltakozik az ellen, mintha ő Horvátországot idegennek tartaná. — Hiszen ott van a cenzura.

Tomasics horvát miniszter: Éppen magyar érdekből van ez így!

Visontai tiltakozik az ellen, hogy a magyarság érdekében tartsák fenn a cenzurát. A magyarság érdekében semmi szabadságkorlátot nem akar. (Helyeslés a szélbalon.) Összehasonlítja *Héderváry* megjelenését a *Kállay* pacifikálásával. *Kállay* is Boszniában paktált a mohamedánokkal. (Élénk derűtség.)

Vázsonyi. Ez jó volt! Nagyon jó!
Visontai: Nem akart senkire se célozni!

Vázsonyi. Nem céloztál, hanem találtál. (Derűtség.)

Visontai: A mikor azt hittük, hogy a paktumos mohamedánokat már pacifikálta. (Derűtség) akkor egyszer csak megjelentek Budapesten panaszkodni. (Derűtség.)

Igy volt Héderváryval is Horvátországban. Ő is szépen pacifikált ott; a horvátokat lázongva hagyta ott. Mondja meg a miniszterelnök, hogy ő csak az ex-lexből akarja kivezetni az országot és egyebet nem akar, akkor nem kívánsi a további programjára. Szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Visontai Soma folytatja és befejezi beszédét.

Az ülés végén

Visontai Soma bécsi lapokra hivatkozva megemlíti, hogy *Körber* osztrák miniszterelnökhöz intézett császári nyilatkozatban beavatkozás van Magyarországra ügyeibe.

Khuen-Héderváry gróf kijelenti, hogy nem kell komolyan venni a bécsi lapok hangulatkeltő cikkeit. — Magyarország ügyeibe beavatkozás nem történt. Egyéb-ként is meg van győződve, hogy az osztrák kormány a maga kompetenciája körében akar maradni.

Ezzel az ülés véget ért.

H I R E K.

N a p l o.

panaszok nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

* **A Szabadság-szobor patinálása.** Megírtuk tegnap, hogy a Szabadság-szobrot állványokkal vették körül s tudósítónk azt jelentette, hogy a szobrot befestik. Illetékes helyről vett értesítés szerint a dolog úgy áll, hogy a múlt évben eszközölt patinálás nem sikerült és ennél fogva a patinálást most a szobor ércöntőjének ujon kell eszközölnie. E végett készítették az állást s a munkát nem a Csokonai-kör, hanem a szobor alkotója, Tóth András szobrászmester végezteti, a ki önzetlen és lelkes buzgósággal gondoskodik arról, hogy a minden ércműnél szükséges patinálás, vagyis az új ércbántó s hatásvontó fényének az idő megelőzésével való művészi eltompítása teljes sikerrel történjék.

* **Jászay hadnagy állapota.** Megírtuk a napokban, hogy a debreceni 2. honvéd huszárezred egyik legrokonszenvesebb tagja, Jászay Miklós hadnagy a lóról leesett és a bal lábát eltörte. A fiatal hadnagy szerencsétlensége városszerte nagy részvétet keltet. Tudósítónk tegnap este felkereste lakásán a hadnagyot, ki karosszékekben ülve fogadta. A törött bal láb gipszbe van erősítve, 4—5 nap alatt e köteléket a kezelő orvosa, dr. Láng Sándor, lefejtí és a törött részt Röntgensugarakkal megvizsgálja s a csont tulajdonképeni gyógykezeléséhez kezd. A beteg huszárhadnagy bizony még 2—3 hétig is kénytelen a szobát őrizni.

* **Új albirák a járásbiróságnál.** A debreceni kir. járásbirósághoz két új albirót

nevezett ki a király. Az egyik Szotyori Nagy Kálmán, ki eddig a székelyudvarhelyi járásbiróságnál kir. jegyző volt, a másik Soltész András volt nyiregyházi kir. aljegyző. Az új albirók még a szüret alatt elfoglalják állásukat.

* **A száj- és körömfájás terjed.** Az egész környékből jelentik, hogy a száj- és körömfájás a hasított csülkü állatok között egyre terjed. Megyénken kívül a szomszéd megyék is zár alatt vannak. Névszerint Szabolcs, Békés, Bihar, Heves és Borsod megyék egész területéről nem szabad marhát elhajtani. A veszedelmes járvány az egész környékben pangásba vitte a marhakereskedést.

* **Cipészek szaktanfolyama.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara közbenjárására a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy városunkban egy hónapig tartó szaktanfolyamot létesítsenek. A szaktanfolyam tanításával Draskócy Bertalant bizta meg a miniszter, ki már meg is kezdte előadásait. A tanfolyamot, mely az ipartestület dísztermében van, 32 önálló cipésmester hallgatja. A tanfolyam célja, hogy a mestereket a cipészet olyan ágaiba is bevezesse, melyeket magánuton el nem sajátíthatnak. Vezető tanárjuk a mértani szakrajzolás mellett a mértani cipőminták, a kaptakészítés, szabás, ragasztás és tűzés szakszerű elvégzésére is megtanítja hallgatóit. Kívánatos lenne, hogy a debreceni kereskedelmi és ipar kamara területén minden ipartestület szervezne ilyen szaktanfolyamot.

* **Öngyilkosság egy napi elzárás miatt.** Öreg, ősz ember lett tegnap öngyilkossá. Tóth István 72 éves favágót a rendőrség apró kihágás miatt egy napi elzárásra ítélte. Az öreg favágó, ki fiatalabb korában jobb napokat látott, a büntetés felletti bánatában tegnap délelőtt Busi-utca 21. szám alatti lakásán az ablak kerest fájára felakasztotta magát. Az öngyilkos öreg hulláját a közkórházba szállították, honnan ma temetik el.

* **Értesítés.** Tudatja a mezőrendőr kapitányság, hogy azokat a járásokat, melyeket a vizsgálat alkalmával beszédtek, tulajdonosaik a mezőrendőrkapitányságnál (Csapó u. 15.) átveheti.

* **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el városunkban. Balogh Juliánna ev. ref. 2 hónapos. Csendom Mária ev. ref. 45 éves, Lehoczky István ev. ref. 16 napos.

* **Szabó szaktanfolyam.** A kereskedelmi miniszter a kamara útján tudatja az ipartestülettel, hogy a szabók szaktanfolyamukat a jövő hónapban megtarthatják. Tudatja egyszersmind a miniszter azt is, hogy a tanfolyamot a minisztérium látja el előadó tanárral.

* **Az utolsó óra.** A halál rendesen nem dolgozik terminusra, jön, a mikor kedve tartja és végzi az ő jóvátehetetlen dolgát, akár nappal van, akár éjszaka. Orvosok észrevették és megállapították mégis, hogy a halálnak is megvan a maga munkarendje, délután például sokkal kevesebb ember hal meg, mint éjszaka és éjjel előtt is kevesebb, mint hajnal idején. Orvosok megfigyelték ezt és az adatokat följegyezték. Egy londoni orvos majdnem 3000 meghalás dátumát jegyezte fel. Az ő adatai szerint a legtöbb haláleset reggel 5 és 6 óra között történt, a legkevesebb délelőtt 9 és 10 óra között. Kevés beteget halt meg délelőtti 10 óra és esti 6 óra között is, a legtöbb hajnali 3-tól reggel 6-ig, de

főként az utolsó órában. Egy másik orvos 6000 halálesetnek csinálta meg ilyen statisztikáját: e szerint éjjel után 1 óra és reggel 7 óra között volt a halál munkája legerősebb. E két kimutatás adatai meglehetősen támogatják egymást. Egy párisi fiziológus, a híres Féré még nagyobb arányu megfigyelést tett. Ő tiz esztendőn át följegyeztette az összes párisi nagy kórházakban a halálesetek pontos idejét. Az ő hatalmas numerosokat mutató tabellája szerint is a hajnali órákban halt meg a legtöbb beteg, de már a legkevesebb az ő adatai szerint nem délelőtt, hanem esti 7 és 11 óra között. Schneider berlini kórházi főorvos 57.000 halálsset óráját, percét jegyeztette föl, ezeknek csaknem a fele reggel 4 és 7 óra között történt. Szóval a hajnal nemesak a virradást hozza az embereknek.

* **Új nóta.** Kossuth Ferenc most azon fáradoz, hogy erejével, hogy rokonszenvesse tegye magatartását. Arcán még sohasem borongott annyi honfi gond, mint mostanában és akárkivel találkozik, elpanaszolja, hogy mennyire fáj neki a haza sorsa.

Tegnap délelőtt Sturm Albertet fogta le a Ház folyosóján és bánatos hangon kezdte a régi nótát:

— Okvetlenül ki kell eveznünk az ex-lexből, mert az ország tönkre megy. A munkáselem kivándorol, a középosztály tönkre megy, a közgazdasági élet pang...

Sturm Albert megilletődve sóhajtott fel:

— Haj, haj!

Kossuth Ferenc most már zokogva rebegette:

— ... Az iparunk sinylődik, a romlás lejtőjére kerültünk! Elpusztul az ország, ha gyorsan nem segítünk...

Sturm, akinek a szive olyan, mint a vaj, nem bírta tovább és fájdalmas, megtört hangon dalolta:

— Ne sirj, ne sirj — Kossuth Ferenc!

Azóta a folyosó egy új jelszóval, az ország pedig egy új népdallal lett gazdagabb:

— Ne sirj, ne sirj, Kossuth Ferenc!

* **Jótekonycélu műkedvelő előadás.** Vasárnap tartotta a hoszu pályii műkedvelő társaság jótekonycélu műkedvelő előadását. A műkedvelők *Az ördög mátkája* c. népszínművet adták elő. Az előadás szépen sikerült és a termet zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen tapsolta lámpák elé a szereplőket. Az előadás nagy sikert aratott Kiss Vilma kisasszony, kinek felvonás végén többször meg kellett jelenni a függöny előtt. Méltó társa volt Krecsmáry Sándor ur. A címszerepet nagyon ügyesen Krecsmáry V. kisasszony játszotta. A többi szereplők is mindnyájan igyekeztek szerepüket jól eljátszani. A darabot Tóth Lajos ur rendezte. Az előadás után tánc volt — a melynek csak a reggeli órákban lett vége. Az előadás tiszta jövedelmét jótekonycélu fogják fordítani.

* **A belgrádi vérfürdő — mozgófényképekben.** Egy londoni lapban a következő csodálatos esetet olvassuk. Egy nagy cég, mely mozgófényképekkel kereskedik a napokban közhírré tette:

— Több kiállító kívánságára elkészítettük mozgó fényképekben a belgrádi vérfürdő jeleneteit.

Hogy miként történt ez az elkészítés, erre vonatkozólag egy újságírónak sikerült meggyőződnie, hogy a cég eljátszatta színészekkel — természetesen

hű jelmezekben — az egész drámát. A mozgófénykép megörökítette eszerint, a mint a gyilkos tiszték berontottak a konyhába, felrobbantják dinamittal az ajtókat, miközben többen elesnek; aztán betórnak a királyi pár hálószobájába, ahol lövöldöznek, gyilkolnak, végül pedig kidobják a holttesteket az ablakon.

A mozgófényképeknek oly nagy a kereslete, hogy egy hét alatt minden kópia elfogyott s most a cégnek újakat kell készítenie.

*** Hogyan óvjuk magunkat a hidegleléstől?** A belügyminiszterium vagy 300 kis füzetkét küldött a városi hatósághoz. A könyvecske címe: *Hogyan óvjuk magunkat a hidegleléstől?* Népies irányban, röviden emondja, hogy mi okozza ezt a nyavalyát. Okozza elsősorban — mondja a füzetke — a szunyogcsípés. Ettől kell óvakodni először, aztán pedig a hideglelés emberektől. Ezekről úgy, hogy gyógykezeltsük és gyógytassuk meg őket! Hát ez szörnyen okos kis könyv annyi bizonyos, használ is annak — a nyomdásznak, a kinél a miniszterium vagy egy millió példányban megcsináltatta.

*** Az uti podgyász elszállítása a lakásról,** valamint közvetlen podgyász szállítás Abbáziába a hajóállomásra, vagy viszont. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magyar kir. államvasutak központi menetjegyi irodája (Budapest IV. Vigadó-tér 1. sz.) az utazó közönség kényelmére a vasuton feladandó utipodgyászt először, írásban vagy telefon útján való bejelentésre a székesfehérváros IV—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt a megállapított szállítási díjakért saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonattal elküldi. A bejelentésnek a központi menetjegyi irodában a szándékolt utazást megelőző napon kell történnie. Az átadott podgyászra vonatkozó hivatalos bevételt és a szükséges vasuti menetjegyet a menetjegyi iroda hivatalos helyiségében szolgáltatja ki, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is elküldi. Azonkívül az Abbáziába utazó közönség kényelmére intézkedett a m. kir. államvasutak igazgatósága, hogy összes saját állomásairól Abbáziába a hajóállomásra és viszont az utipodgyász közvetlenül feladható legyen, miáltal az utasok a podgyász kétszeres feladásától és annak Piumében a vasut és hajó közt való átszállítás kényelmetlenségeitől megszabadulnak. Abbáziában a podgyász feladását a Stefania szállóban lévő Magel és Wortmann-féle irodában 24 órával az elutazás előtt be kell jelenteni.

*** Párbaj férj és feleség között.** A New-York Herald igazán amerikai ízű hírt közöl Mexikóból egy fölöttébb furesa párbajról. Az Escobedo-házastársak állandó porpatvarban éltek s végre is elhatározta a férj és feleség, hogy az örökös civódásnak párbajjal vet véget. Mindketten felfegyverkeztek revolverrel és egyszerre lőttek mind a ketten. Az aszszony szíven találva rogyott össze, a férjnek pedig a fejébe fúródott a golyó. Még élt annyi ideig, hogy a párbaj közelebbi körülményeit tollba mondhatta, a furesa lovagias ügy okára vonatkozólag megtagadta a fölvilágosítást.

*** Elzülött tehetség.** Az ungvári kir. kath. gimnáziumban évekkal ezelőtt a legkitünőbb érett diák Fenyvessy Gyula volt. Az érettségi után a tulszabad élet és a bor tönkretették Fenyvessyt. A debreceni rendőrség tegnap fogta el az elzülött ifjút és illetőségi helyére toloncolta, mivel itt foglalkozás nélkül lézengett. A nagy reményekre jogosított ifjút végleg megtörte a toloncolás.

*** Negyvenötemeletes ház.** New-York régi városháza már régóta szűk a ropantul fölszaporodott forgalomhoz képest. A város tehát új városházát tervez, campanile-szerű toronnyal. A városház nem kevesebb, mint negyvenötemeletesre van tervezve, tehát 15 emelettel magasabbra, mint a mostani legmagasabb ház New-Yorkban — csak 30 emelet magas. A rengeteg épületnek saját külön pályaudvara lesz, melynek révén összeköttetése lesz New-York összes vasutjaival.

*** Hűtlen cseléd.** Debrecen város határában lakó Faragó Jánosnál lakott Reszeg Sándor cseléd, tegnapelőtt nem volt otthon a gazda, Reszeg felhasználta az alkalmat és 35 korona értékű fehérműt és egyebet, valamint saját cselédkönyvét egy szekrény feltörése után elvitt. A hűtlen cselédet megyszerte nyomozzák.

*** Olvasó közönségünk** szives figyelmét felhívjuk az Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság alapítói által közzétett részvény alírási felhívásra.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

TÁVIRATOK.

Az obstrukció folytatása.

Budapest, jul. 9. *Barabás Béla, Bedőházy János, Leszkay Gyula Lengyel Zoltán* nyílt levelet intéznek a függetlenségi-párt tagjaihoz, melyben tekintettel a honvédelmi miniszter tegnapi nyilatkozatára, melyből kitetszik, hogy a kormány mit sem akar tudni a magyar vezényleti nyelvről és nemzeti jelvényekről — szükségesnek mondják a *parlament* harcának a végsőig folytatását. Sőt a harc beszüntetése szerintük végzetes volna. Felszólítják tehát az obstrukció híveit: gyülekezzenek holnap este Barabás lakásán, hol értekezlet lesz, melyen *kimondják az obstrukció folytatását.*

Minisztertanács.

Budapest, jul. 9. Ma délután minisztertanács volt, melyen részt vett valamennyi Budapesti időző miniszter.

A pápa halálkik.

Róma, jul. 9. A pápa állapota este ismét rosszabbra fordult. A délutáni konzilium, melyen Róssai tanár is részt vett, megállapította, hogy a mellhártya üregben ismét rohamosan szaporodik a folyadék. A beteg *utóere alig* ver. Al-

lapota ismét a legváltóságosabb; oszópán bámulatos szívóssága tartja fenn az élet-erőt. A végső elgyengülés folyamata azonban csendesen egyre tart.

Róma, jul. 9. Reggel a pápa állapotában javulás volt észlelhető. Magához kérette *Rampolla* államtitkárt, kivel hosszabb ideig beszélgetett, miközben fontos ügyekről tudakozódott. Délután a pápa ismét nagyon rosszul lett, késő este pedig a *teljes elgyengülés* tünetei mutatkoztak.

Győriek Hédervárynál.

Győr, jul. 9. Győr város és vármegye küldöttsége a jövő héten, kedden tiszteleg *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnöknél.

Pauler Gyula meghalt.

Budapest, július 9. *Dr. Pauler Gyula* országos főlevéltáros a m. tud. Akadémia r. tagja *Badaacsony-Tomajban* — hová szabadságra ment — szívszélhűdésben hirtelen elhunyt. A halál hírére *Gyulai Pál* az akadémia h. főtitkára rögtön kitűzte az akadémia a gyászlobogót s *Pauler Imrét* és *Nagy Gyulát* gyászbeszéd tartására táviratilag kérte fel. *Jónás Károly* az akadémia gondnoka a halálesetről báró *Eötvös Lorántot*, az Akadémia elnökét és *Szily Kálmán* főtitkárt, kik a fővárostól távol vannak — táviratilag értesítette. Az elhunytat a fővárosban szombaton délután temetik el. Ravatalára az Akadémia koszorút helyez. *Pauler* kitűnő és nagyhirű történettudós volt, tagja a magyar történelmitársulatnak is, mely ma este értekezleten beszélt meg a végtisztesség módozatait. *Pauler* halálát 2 leányán kívül fia gyászolja.

Elhunyt főispán.

Sepsi-Szentgyörgy, jul. 9. *Potsa József* Háromszékvármegye főispánja, valószínűs belső titkos tanácsos, ma virradóra hosszas betegség után 67 éves korában meghalt. *Potsa József* 27 éven át vezette a vármegye ügyeit. *Székely György* orsz. képviselő ipát gyászolja az elhunytban. A városi középületek gyászlobogót tűztek ki a népszerű főispán elhunytá alkalmából. *Potsa József* lankadatlan buzgalommal fáradozott a székelység érdekeiben és anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, hogy a Székelyföldön gyáripár létesítése által előmozdítsa a közvagyonosodást. Temetése ma délután 2 órakor lesz.

A miniszterelnök ellenjelöltje.

Budapest, jul. 9. A temesvári szocialisták a miniszterelnökkel szemben jelöltet állítanak *Felléptetik Bokányi Dezsőt* szocialista programmal.

Per a belgrádi gyilkosok ellen.

Belgrád, jul. 9. A Belgrádszki Novine azt jelenti, hogy *Todorovics Velimir* a Cincar Markovics-kabinet életben maradt, de súlyosan megsebesült belügyminisztere, panaszt szándékozik indítani azok ellen, kik június 11-én éjjel megtámadták gyilkosság kísérlete miatt.

Balkányi Antal

fényképezési
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o Specialista o o o
gyermek felvételekben.

A görög kormányváltás.

Athén, jul. 9. A király Rallit bizta meg az új kabinet alakításával, a ki a miniszteriumot a Dellijaniszták sorából fogja megalakítani.

Gabona tőzsde.

Budapest, július 9. Buzakinát mérsékelt vételkedv korlátolt. — Szilárd irányzat mellett 24.000 méternázsa került forgalomba 5—10 fillérig drágább áron. Egyébb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel drágább. Idő esős.

Buza októberre	7.36—37
„ novembere	0.00—00
Ros október	6.30—31
„ októberre	5.34—35
Zab októberre	6.37—38
„ novembere	6.36—37
Tengeri 1904. májusra	6.39—40
Tengeri júliusra	5.20—21
Repece	11.45—55

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tárgyalások a kir. ítélőtáblán.** A debreceni kir. ítélőtábla szüneti tanácsa e hónapban a következő bűnügyekben tart tárgyalásokat. *Sebők* (Schvare) Ede sikkasztás, *Erdei József* lopás, *Popovics Mihály* lopás, *Jámbor Lajos* sikkasztás, *Engel Minchen* és *Izrael Jeck* magánosok elleni erőszak büntette miatt e hó 14-én dr. Kis Endre referálása mellett; e hónap 21-én *Molnár Lajos*, *Daróczy Sándor*, *Szabó József* és *Fülöp Gábor* ellen súlyos testi sértés, *Leargyán Nuclei* Vaszily ellen hamis eskü, *Bagoly József* ellen súlyos testi sértés, özv. *Varga Juliánna* ellen lopás vétsége miatt. Előadó *Naszódy Iván*.

§ **Csődbe jutott kereskedő.** A lanyha üzletmenet csődbe kergette városunk egyik kedvelt, ifjú kereskedőjét: ifju *Cegléd Józsefet*. A csődöt tegnap jelentette be a debreceni kir. törvényszékhez, hol csődbiztosul *Kelemen Ernő* törvényszéki bírót nevezték ki. A csőd tömegmondnoka *Vályi Nagy Gusztáv*, helyettese pedig dr. *Freund Jenő* ügyvéd. A követelések bejelentésének határnapja augusztus 30., a felszámolás szeptember 21. A hitelezők a csődválasztmányt szeptember 24-ig tartoznak megválasztani.

Regény csarnok.**A tejtetvér.**

Első rész.

(Folytatás.)

Az orvos kertje nem volt valami gondozott, de a virágok tarka egyvelegge összefonódva buján tenyésztek benne emberi kéztől érintetlen szüziességben. Egy sziklamélyedésből kis csörgedező forrás hűsítő nedvességgel kedveskedett a buja növényeknek, a melyek az utakat mind beütötték.

És e gazdag növényzet között zümögve és dongva kerengett a bogarak megszámlálhatatlan raja, a méhek dalamos bongása mely basszusként kísérte a láthatatlan forrás kristály csobongásának fuvolaszerű szopránját.

— Látja kérem — szólt az orvos Gabriellához fordulva, — a kertem szakasztott olyan fésületlen. mint jó magam, hasonlít hozzám, én meg tiszteletben tartom a függetlenséget, mint ahogy sze-

retem, ha az enyémet is tiszteletben tartják. Emberi kéz soha meg nem nyesi szabadon hajtó ágait... De ma — tette hozzá mosolyogva egy kerti ollát keresve elő zsebéből — az ön tiszteletére kivételt teszek.

Levagdalta itt-ott a legszebb orgona-fürtöket és irgalmatlannal letépte a szegfűk és harangvirágok magas száru kelyheit.

— Azt akarom, hogy vigyen innen magával egy bokrétát cserébe azokért a rózskáért, melyeket nekem hozott.

Louéssart Gabriella mosolyogva tiltakozott e fosztogatás ellen, a mint az illatos virág egyre halmozódott két kezében, szép szőke feje köré keretként lágyan simultak a sárga fürtök és a lilaszínű ernyő-virágok.

Folyt. köv

Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezetősége Aradon.

17674 szám.

I.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Szentes állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetik.

A bérlet 1903 évi november hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított öt éven át vagyis 1908 évi október hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírt üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a szentesi pályavendéglő bérletére a 17674—1903. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1903. évi augusztus hó

12-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

A bánatpénz fejében 100 kor. azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi augusztus hó 11-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál letelendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzet értékben, de sohasem névértéken felül fognak számíttatni.

A készpénzben letet összeg után kamat nem fizetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letétről nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Arad, 1903 évi június hóban.

A m. k. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Idei esurgatott akácmez

kapható kilója 60 krajcárért

DEUTSCH LAJOS

fűszerkereskedésében, főposta mellett.

KOMLÓSSY LAJOS

(előbb Szabó Zsigmond.)

fűszer, csemege és gazdasági cikkek raktára

DEBRECZEN, Piacz—Hatvan-utca sarok.

! Ajánl Rézgálicz, Raffia, Juttafonalat

minőség és olcsó árait illetőleg — verseny nélkül!

Liszt-harmat (Oldium)

szőlőbetegség ellen kipróbált leg-

jobb szer az o o o o

Ára 50 kilogrammos zsákokban 22 fillér kilónként

„ 2—10 „ „ 26 „ „

Használata legolcsóbb és mégis a legbiztosabb.

A per kapható és megrendelhető:

Komlóssy Lajosnál

Telephon 213 szám.

DEBRECZEN, Piacz—Hatvan-utca sarkán.

356 szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társula
ŐRLEMÉNYENEK

ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított és 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítás módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben kötelezettség nélkül.

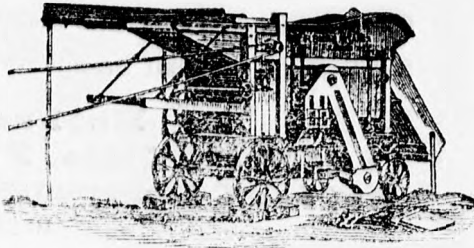
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.	Szám	100 kiló		Zsákonként á 85 kilogram	
		K.	f.	K.	f.
Asztali dara nagyszemű	A	25	20	21	42
" aprószemű	B	24	40	20	74
Királyliszt	0	24	40	20	74
Lángliszt kivonat	1.	23	60	20	06
Elsőrendű zsemlyeliszt	2.	22	60	19	21
Zsemlyeliszt	3.	21	60	18	36
Elsőrendű kenyérliszt	4.	21	—	17	85
Közép kenyérliszt	5.	20	—	17	—
Kenyérliszt	6.	19	40	16	49
Barna kenyérliszt					
szákonként á 70 klgr.	7.	18	20	12	74
" " " "	7 ¹ / ₂	15	80	11	06
" " " "	8a)	12	—	8	40
Takarmányliszt	8.	10	—	7	—
Finom korpá „ 50 „	11.	8	20	4	10
Durva korpá „ „ „	12.	7	80	3	90

Debrecen, 1903 július 10.

FLEISCHER ÉS TARSA

gépgyára és vasöntődéje, Kassán, Vám-utca 11.

ajánlja a gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czé szerüen s gondosan gyártott jóhírnevü gépeit :

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit

Bakar-élettisztító-rostait,

Borsajtóit s szőlőzuzóit.

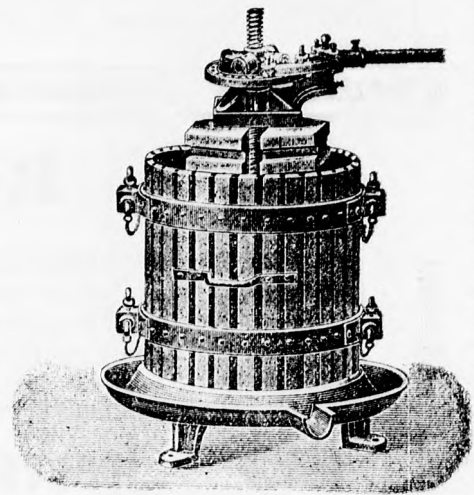
Gyárt továbbá : MALOM, OLAJGYÁR és SZESZGYÁR berendezéseket GŐZ GÉPEKET, GŐZKAZÁNOKAT, min dennemü SZIVATTYUKAT stb.

Bizományraktár:

Sesztina Lajos urnál,

Debreczenben.

Gazdasági gépeink s egyéb gyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

Székelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúviz.

A „Málnási Mária Forrás“

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légeső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszerárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben

Kutkezelőség: **BRASSÓ.**

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Selters, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tiszán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.

Csicsó Lajos
fűszer üzletében 1 jó házból
való 14 éves fiu felvétetik
tanulól.

Horváth András

szoba- és templom-festő.
Debreczen, Piacz utca 21. sz. alatt.
(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészi kivitelben.

A legjobb arc-
sépítőszer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème.

Kittinó toillet szappanok a

o kenőcs használatához o

==

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
háromszinben, fehér, rózsza és crème
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnak V. Emil, Mihalevits
Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László
Palás Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna**
urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerészárban
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér

Részvényalírási felhívás!

Sokszor hallhatjuk azon jogos panaszt, hogy mezőgazdasági terményeink túlnyomó részét külföldi országok jól jövedelmező gyárai dolgozzák fel.

Közludomásu, miszerint a gyár-ipar, a munka sokszorozza meg a nyers anyag értékét. — Virágzó gyár-
ipar azonban a tőke segítsége nélkül el nem képzelhető. Meg kell tehát e segítséget társulás útján teremteni és így
lehetővé tenni hasznos vállalkozások létesítését.

Ily gondolatok vezetnek bennünket, midőn városunkban egy

„Iparvállalati és Kereskedelmi Részvénytársaság“

létesítésére vállalkoztunk.

Közel 20 év óta működik városunkban a Geréby-féle ecet-gyár, melyet a volt tulajdonos örökösei áruba
bocsátottak. Meggyőződésünk szerint e gyár kellő tőkével virágzóiparteleppé fejleszthető.

Magáéva tette tehát az alapítók értekezlete azon eszmét, hogy ezen gyárat megszerezze. Ez igen kedvező
feltételek mellett sikerült is. Deák Ferenc-utca 13. sz. alatti 354 □ öl kiterjedésű gyártelepet 60.000 korona, teljes
felszerelését pedig 20.000 korona, összesen 80.000 korona árért hajlandók az örökösök e társaságnak átengedni.

Programmunk további rövid ismertetése:

1. A vállalat tárgya:

Az említett ecetgyár teljes üzembe hozatala. A vállalat keretébe beilleszthető, kisebb befektetést igénylő,
nagyobb kockázattal nem járó iparágak létesítése, melyeknek termékei a napi fogyasztás tárgyát képezik.

2. A vállalat tartamát 50 évre tervezzük.

3. A részvénytőkét 2000 darab 100 koronás részvény alapján 200.000 korona képezni, mely ösz-
szegből egyelőre 150.000 korona tehát 75% lesz befizetendő a következő részletekben:

Minden részvény után

a) alíráskor 10% azaz 10 korona

b) legkésőbb f. é. okt. 10-ig 20 „

c) legkésőbb f. é. dec. 1-ig 20 korona

d) „ f. é. dec. 31-ig 25 „

Az első és második részlet alapítótársunk a **Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Banknál**
vagy a következő debreceni pénzügyintézeteknél fizethetők be, ahol egyúttal a részvények is jegyezhetők, u. m.:

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben, Debreceni Első Takarékpénztár, Közgazdasági-Bank R.-T. Debreczen-
ben, Takaré- és Hitelintézet Debreczenben, Debreceni Kölesönös Segélyző-Egylet m. sz., Korona Takaré- és Hitel-
szövetkezet, Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet.

A befizetésekről kiállított „Ideiglenes elismervényeket“ 1904 január 1-től kezdve a társaság Deák Ferenc-
utca 13. sz. alatti irodájában eredeti részvényekkel cseréli ki.

A további befizetések felől a közgyűlés intézkedik.

4. Alírási zárideje f. é. október 10.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy a társaság első igazgatóságát 3 évi időtartamra kine-
vezzék.

5. Tuljegyzés esetén a fölöslegessé vált jegyzések tekintetében az alakuló közgyűlés intézkedik.

Ezek után ujjalag kiemeljük, hogy kizárólag a napi fogyasztásra alkalmas cikkek előállításával és árusi-
tásával kívánunk foglalkozni. Befektetésünk legjelentékenyebb részét ingatlankezezi, amely már fekvésénél fogva is
értékében csak növekedhet. S felemlítjük végül, hogy minden olyan újabb befektetéshez, mely 10.000 koronával na-
gyobb összeget igényel, esetről-esetre közgyűlési jóváhagyást kérünk.

Ezekben röviden megismertette a tervezetet, bizton reméljük, hogy a nagyérdemű közönséget sikerült vál-
latunk reális voltáról meggyőzni. Ez alapon teljes bizalommal kérjük fel a t. Czim nagybecsű támogatását, mi-
szerint bennünket részvények jegyzésével megtisztelni s vállalatunknak ösmerősei körében is propagandát csinálni ke-
gyeskedjék.

Debreczen, 1903. június hó 28-án.

Tisztelettel

az alapítók:

Dr. Balkányi Ede, Bárdos Géza, Berger Jenő, Bóni gyárt. és mezőgazd. r. t. Nyirbátor, dr. Bruckner Ernő, Csanak
József, Debreczeni Jenő, Geréby Pál örökös társai nevében is, Geiger Simon, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab,
Kaszanyitzky Endre, dr. Kenézy Gyula, Kontsek Géza, Lovász János, Márk Endre, dr. Magoss György, Muraközy
László, dr. Nyiri Ernő, Pálffy Gábor, Rankai Béla, Serli Gusztáv, Schvarev Dávid, Szávay Gyula, Ullrich Jenő,
Ungváry József, Vadon Sándor, Weszter István, Debreceni Ipar- és Kereskedelmi-Bank.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.

Az első és második befizetéseket kérjük alapítótársunk a debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banknál eszközölni.